

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

V. Studijska knjižnica
P. n. MariborUredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2465
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čakovni račun št. 11.400

„JUTRA“

Ustvarjanje atmosfere za sporazum

Nova zakulisna akcija diplomacije - Tudi Italija ne bi nasprotovala novi iniciativi - Vprašanje mandata v italijanskem smislu nerešljivo - Društvo narodov pred težko odločitvijo

LONDON, 14. januarja. Diplomatska delavnost, ki se je pričela na iniciativo Vatikana in belgijskega kralja Leopolda III. in katere namen je, pripraviti teren za sporazumno likvidacijo vojne v vzhodni Afriki, se za kulisami nadaljuje z vso vztrajnostjo. Ali so bili v tem oziru izdelani že kakšni konkretni predlogi ali ne, javnost še ni poučena. Zdi se, da se oblike akcije šele iščejo. V zadnjih dneh se opaža zlasti velika delavnost veleposlanikov v Rimu, Parizu in Londonu. Po mnogih znakih sodeč izgleda, da prihaja čas, ko si zaradi splošnega mednarodnega položaja žele povsod likvidacijo vojne in postaja pripravljenost za to, kljub navideznemu zunanjemu kričanju, tudi v Italiji vedno večja. Italijanski listi sicer ne pišejo konkretno o kaki italijanski pripravljenosti za sporazum, možnosti sporazuma pa vendarle ne izključujejo. Tako naglašajo, da bi spomenica abesinskega cesarja, poslana Društvu narodov z zahtevo po izvedbi ankete o načinu vojskovanja, mogla služiti za podlago za novo akcijo, ki naj bi jo uvedlo Društvo narodov in ustvarilo bazo, na kateri bi se mogle zadovoljiti upravičene italijanske zahteve. Italijanski listi so prepričani, da rezultat objektivne preiskave ne bi mogel biti drugačen, kakor tak, da bi se Italiji priznale pravice, ki ji v vzhodni Afriki pripadajo.

V Ženevi so pa nasprotno prepričani, da so zahteve Italije docela neizvedljive, zlasti v obliki, kakor si jih v Rimu zamisljajo. Društvo narodov mora slej ko prej stati na stališču zaščite integritete in suverenosti vsake svoje članice, torej tudi Abesinije. V Ženevi še niso bili stavljeni nobeni predlogi o kaki anketni komisiji, katere glavni namen naj bi bil pripraviti material za proglašitev mandata nad Abesinijo. Vprašanje mandata nad Abesinijo bi se v danem primeru še moglo spraviti v sklad z določili pakta Društva narodov, toda tega mandata v nobenem primeru ne bi mogla dobiti Italija, ali vsaj Italija sama. Takega predloga tudi abesinski cesar nikoli ne bi sprejel, a Društvo narodov nima sredstev in ne vzrokov, da bi ga k temu prisililo. Ako bi se Abesinija res spravila pod mandat Društva narodov, bi morala obstojati popolna enakopravnost vseh mandatarnih držav ob izključitvi vseh posebnih koristi za katerokoli državo, uštevši torej tudi Italijo, italijanske čete pa bi se morale prej popolnoma umakniti z abesinskega ozemlja.

V takih okoliščinah se bliža 20. januar, ko se v Ženevi sestane svet Društva narodov. Skoraj čisto gotovo je, da se bosta ob tej priložnosti sestala tudi odbor za sankcije in odbor za proučevanje predlogov za likvidacijo vzhodnoafriške vojne. Sprito splošnega položaja v svetu se zdi, da bo Društvo narodov ob tej priložnosti napelo vse sile, da se izsili likvidacija. Ni pa še znano, kakšnih sredstev se bo Društvo narodov poslužilo. Nekateri predlagajo, naj se naglo in brezpogojno poostre sankcije proti Italiji, naglasujoč, da bi samo to moglo pripraviti razpoloženje za sporazum, drugi so pa mnenja, naj bi se akcija omejila na diplomatska posredovanja, ki naj bi se izvedla na novih podlagah. Kakšna bo odločitev, se še ne more prerokovati, saj niti v an-

gleški vladi še ni zadevne odločitve. Vse kaže, da se v Londonu polagoma opušča misel na poostreitev sankcij in je tudi zunanji minister lord Eden postal popustljivejši. Anglija nikakor ne mara, da bi se razvoj dogodkov gnil na konico noža, ker nihče ne ve, kakšne bi bile posledice, ki bi se iz tega mogle roditi.

Iz vsega tega sledi, da vprašanje rešitve vzhodnoafriškega konflikta vsak dan

bolj dozoreva in se bliža neki važni in odločilni točki. V tem oziru bo zlasti važen prihodnji teden, ko bo morala Ženeva končno spregovoriti jasno besedo.

LONDON, 14. januarja. Londonski tisk sprejema novo posredovanje z nezadovoljstvom in pravi, da se tudi novi akciji ne bo posrečilo to, kar je pri Lavalu in Hoareju propadlo.

Makala odrezana od zaledja

Deževje je pokvarilo edino cestno zvezo Italijani preidejo v protiofenzivo?

ADIS ABEBA, 14. januarja. Dež in viharji so na severnem abesinskem bojišču porušili in poplavlili znaten del cest, ki se jih poslužujejo Italijani za zvezo med fronto in zaledjem. Posebno hudo je poškodovana edina cesta, ki vodi iz Adigrata v Makalo. Zaradi tega je na tej cesti zastal ves promet in morajo Italijani sedaj preskrbovati svoje čete v Makali s hrano in municijo samo še po zraku. Pa tudi letalska zveza je zaradi dežja in megle težavna. Zaradi tega se misli, da bodo Italijani končno le prostovoljno izpraznili Makalo in se umaknili na sever.

Abesinci nadaljujejo svoje napade na postojanke v okolici mesta, ki pa so jih Italijani zelo močno utrdili. Predvsem se pa Italijani poslužujejo pri obrambi pred abesinskimi napadi težkih letal, s katerimi obmetavajo abesinske čete z bombami in jih obstreljujejo s strojnimi. Neko postojanko Abesincev na jugu od Makale so Italijanska letala te dni bombardirala več ur zaporedoma in vse razdejala. Abesinci so bili prisiljeni umakniti se, tekmo noči se jim je pa posrečilo zopet zasesti staro linijo. Vendar se zdi, da so Abesinci sami uvideli, da z direk-

tnimi napadi na Makalo ne bodo ničesar opravili in posvečajo zaradi tega večjo pažnjo nadaljevanju obkoljenja.

Sicer se pa zdi, da se pripravlja marsal Badoglio na severu na protiofenzivo, katere namen bi bil v prvi vrsti preprečiti potrebo izpraznitve Makale. Italijanske čete bodo skušale znova vdreti v pokrajino Šire in v Tembien ter preložiti sedanje bojno črto na stare pozicije, ki so jih zavzeli ob reki Takazi pred pričetkom abesinskih napadov in uspehov. Italijani so pričeli novo zelo živahno letalsko akcijo in napadajo neprestano abesinske oddelke za fronto ter skušajo tako razrahljati abesinsko varnost in zvezo v zaledju. Italijanska letala so bombardirala tudi neutrujeno mesto Dabat in je bilo pri tem precej žrtev.

Na južnem bojišču vrši general Graziani pregrupacijo svojih čet in zbira glavne sile v odseku Lug Ferandi v Somali ter na sever do fronte pri Dolu, kar dokazuje, da se pripravlja na tem sektorju na ofenzivo. Na zračni napad se pa pripravljajo tudi v Adis Abebi, ker pričakujejo, da bodo Italijani mesto že te dni bombardirali.

Na tavišču domače politike

Zadnji politični shodi

V Srbiji shodi JRZ, v prečanskih krajih pa zborovanja in konference opozicije

Preteklo nedeljo je bilo po državi, zlasti v Srbiji, Slavoniji in Vojvodini več shodov in zborovanj vladne JRZ in tako-zvane združene opozicije. JRZ je imela politične shode v Negotiju, Tetovu, Gostivaru, Čačku in Valjevu. Na nekaterih teh shodov sta govorila tudi aktivna ministra Gjura Janković in Cvetković. Združena opozicija je pa imela shode v Kupinovu, Obrežu, Zadjeni in Beodri (Slavonija in Vojvodina).

Na shodu združene opozicije v Zadjeni je mačkovski poslanec dr. Bošković naglašal zlasti tradicionalno sodelovanje med Hrvati in tamkajšnjimi Slovaki, ki je omogočilo, da je bil pred vojno izvoljen za skupnega poslanca v budimpeštanski parlament Slovak dr. Hodža, sedanji ministrski predsednik Češkoslovaške. Nadalje je pa dejal, da se je pri lanskim petomajskih volitvah izjavila ogromna večina jugoslovanskih volilcev z glasovanjem ali pa z abstinenco za demokracijo, na prihodnjih volitvah se bo pa tre-

ba izjaviti o vprašanju notranje ureditve države. Recepti, ki se z raznih strani ponujajo v tem oziru, ne prinašajo nič novega, ampak predlagajo le neznatne korekture sedanjega, zato niso sprejemljivi. Govornik pa vendarle ni povedal, kakšen recept je sestavil on, odnosno so ga sestavili gg. v »združeni opoziciji«. Zanimiva pa je bila na tem shodu tudi trditve poslanca dr. Jurkovića iz Pančeva, ki je dejal, da v Jugoslaviji nikoli nismo imeli parlamenta po zahodnoevropskem vzorcu.

V sosednem Čakovcu se je pa vršila v nedeljo zaupna konferenca mačkovcev, ki jo je sklical in vodil tamkajšnji odvetnik dr. Ante Odić. Te konference se je po poročilih zagrebških listov udeležilo 15 delegatov mačkovskega gibanja iz Jutomerskega, 8 iz ptujskega, 6 iz dolnjo-lendavskega in 10 iz murskosoboškega okraja, skupno torej 39 »slovenskih seljačkih delegata«. Kot gosti so pa prisostvovali konferenci tudi zaupniki iz

Medmurja, katerih je bilo skupno 24. Iz tega sledi torej, da je bila konferenca namenjena prav za prav le Slovincem, daš so ti organizirani, kolikor vemo, v organizaciji združene opozicije, ali tako-zvane »slovenske fronte« za dravsko banovino in bi torej pričakovali, da jim bodo »poročali o položaju« domači voditelji in jim ne bi bilo treba hoditi na konference na Hrvaško. Tako sedaj res ne vemo, ali so slovenski mačkovci v »hrvaški« ali »slovenski« fronti?

Pobijanje komunizma. V nedeljo je bil v Beogradu ustanovljen Jugoslovanski protikomunistični odbor, ki bo deloval v istem smislu, kakor delujejo podobni odbori v drugih državah. Naloga nove organizacije bo v prvi vrsti braniti proti boljševizmu duhovne vrednote civilizacije, pobijati komunistično nevarnost v Jugoslaviji, boriti se proti komunističnim, materialističnim in protinarodnim naukom, ščititi sedanji družbeni obstoj in varovati načelo zasebne lastnine, reda ter javne morale. Nova organizacija bo razširila svoje delovanje na vso državo potem krajevnih in banovinskih podružnic.

Upori južnih Tirolcev

LONDON, 14. januarja. Voditelj južno-tirolskih Nemcev prof. Fürst, ki je pribežal v Inomost je izjavil, da je doslej dezertiralo z južne Tirolske 10.000 fantov in mož. Med njimi so tudi mnogi Italijani. Podal pa je tudi poročilo o uporih vojakov pred odhodom v Afriko. Uporniki so razbili vojašnice, poteptali Mussolinijeve slike in vzklikali proti vojni. Tudi pri vkrcavanju v Neaplju so se spopadli s fašisti. Bilo je pri tem 50 mrtvih in 100 ranjenih.

Vojna je izgubljena

LONDON, 14. januarja. »News Chronicle« poroča iz Berlina, da je nemški generalni štab na podlagi poročil nemških vojaških opazovalcev v Abesiniji izdelal raport Hitlerju, da Italija vojno v vzhodni Afriki dejansko že izgubila. Zaradi tega niso v Berlinu naklonjeni nobeni politiki kakršnega koli sodelovanja z Italijo.

OBOROŽEVANJE ANGLIJE.

LONDON, 14. januarja. Zatrjuje se, da bo vlada zahtevala od parlamenta naknadni kredit za povečanje oborožitve, predvsem za gradnjo dveh linijskih ladij. Obe ladiji bosta oboroženi z najmodernejšimi protiletalskimi topovi. Nekateri listi pa pišejo, da bo v novem proračunu za mornarico tudi kredit za gradnjo dveh novih dreadnoughtov, od katerih bo stal vsak 90 milijonov šilingov.

MUSSOLINI — BOG.

RIM, 14. januarja. »Volonta d'Italia« objavlja pisma, ki so ji jih poslali v Afriko odhajajoči vojniki alpinske divizije »Pusteria« in fašistične divizije »Tevere«. Med temi dopisi objavlja tudi pismo narednika Pietra Galeota, ki pravi med drugim: »Moja želja je, da postane moj kralj svetnik moje domovine in da bo naš duce priznan za boga vsega sveta«.

RAZPUSTI V FRANCIJI.

PARIZ, 14. januarja. Uradni list republike je objavil zakone o razpustu strankarskih lig, nošenju orožja in svobodi tiska. Društvo francistov (fašistov) je sklenilo zaradi tega izvesti reorganizacijo, da se izogne razpustu. Francisti so sami razpustili svoje oborožene organizacije.

Kriva — obsojena

Sodba v aferi KEZ — Prvi „navihan“, drugi „fenomenalen človek“, tretji „tepček“ — Zagovor Krištofiča in Kende — „Delo nam je zrastle preko glave“ — Sedela bosla skupno še osem let

Zanimanje za včerajšnje razpravo pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča proti glavnima akterjema Kendi in Krištofiču je bilo veliko zanimanja, čeprav je že afera Kmetijske eksportne zadruge, ki je dvignila toliko prahu, precej pozabljena. Obtožbenca Kenda in Krištofiča sta stopila pred sodnike duševno močno potrta in obema se je poznalo, da sta preživela nekaj hudih let. Pri včerajšnji razpravi sta se Kenda in Krištofič vdala v svojo težko usodo in je zlasti Kenda zelo skesano in odkrito odgovarjal na vsa vprašanja. Številna publika je z zanimanjem sledila dopoldanskemu in popoldanskemu poteku razprave, ni pa prišla na svoj račun, kakor se je pred razpravo govorilo, da bo Krištofič vse izdal in da bodo prišle na dan prav »čedre« stvari. Kakor Kenda se je tudi Krištofič mirno in ravnodušno zagovarjal in je bolj kakor Kenda valil precejšnji del krivde na Žunkoviča, ki bi se bil tudi moral včeraj zagovarjati in sicer kot glavni krivec, a je v Zagrebu v preiskovalnem zaporu umrl.

Zaslišanje obtožencev.

Po kratkih ugotovitvah o generalijah je bil prvi zaslišan Krištofič.

Predsednik: »Krištofič, obtožbo ste razumeli, ali se čutite krivega.«

Krištofič: Nisem kriv vsega v takšni meri, kakor mi očita gospod državni tožilec. Že pred ustanovitvijo raznih zadrug sem bil organizator bivših agrarnih zajednic. Z Žunkovičem sva bila znanca že iz otroških let. Leta 1927 sva v Račah ustanovila najprej Ekonomsko društvo, ki je kmalu doživelo polom. Pokojni Žunkovič je bil strokovnjak in mu žilica ni dala miru. Ustanovila sva nato Kmetijsko ekonomsko družbo, ki je prav tako nisva mogla spraviti na noge. Žunkovič sam je tudi ustanovil zadrugo in jo krstil z imenom »Amintrade«, ki pa je bilo mrtvorojeno dete. Pri svojem združnem delovanju sva se zadožila. Izhod sva iskala v ustanovitvi Kmetijske eksportne zadruge, katere prvenstveni namen je bila trgovina s sadjem. Toda bili so slabi časi. Denarja nisva imela in sva se takrat prav zaradi tega hudo sprla s pokojnim Žunkovičem. Zaradi upnikov, ki so neprestano trkali na vrata zadruge, sem za nekaj dni pobegnil iz Maribora. Žunkovič si je vedel pomagati. Izdelal je pravilnik o zavarovanju posmrtnin in o zavarovanju proti požaru. Pri zadruzi se je osnovala posebna podporna sekcija, kateri me je Žunkovič postavil za predsednika, organizacijo in akvizicijo je poveril Kendi.

Predsednik: »Kako je bilo mogoče, da ste naravnost na ameriško izvalili iz hudi težke milijone?«

Krištofič: »Pravilnik je bil tak. Ljudje so hoteli zavarovati svojce in znanke. Nekateri so jih zavarovali kar po deset in še več v vseh razredih. Z vsakim dnem je deževalo na stotine novih prijav. S prijavi pa se je stekal tudi denar v blagajno.«

Predsednik: »Krištofič, koliko ste zalužili na mesec?«

Krištofič: »Izpočetka 2000 dinarjev. Žunkovič je bil tak človek, ki ni nikomur preveč zaupal, ko pa se je delo nagromadilo, smo izgubili vsi glave.«

Predsednik: »Državni tožilec vam očitno, da ste manipulirali tudi z menicami in ponarejali na njih podpise.«

Krištofič: »Kar se mene tiče, sem nedolžen. Menice so bile izključno Žunkovičeva zadeva. Eno menico je plačal tudi Volfond.«

Na predsednikovo opazko, da je Volfond tudi tak specialist, se je soobtoženi Volfond naglo dvignil na zatožni klopi in hotel zatrjevati, da je pri vsej zadevi samo žrtev. Da so bili podpisi na menicah ponarejeni, tega ni baje niti slutiti. Trdil je nadalje, da je s pododovanjem denarjem plačal menice in tako izgubil okrog Din 15.000. Sedaj je uslužben v Celju in se je pričel razburjati, ker ga stalno nadleguje policija in ker o njem pišejo listi.

Državni tožilec: Volfond, vi ste velik navihanelec in skušate danes prevladati vso krivdo na pokojnega Žunkoviča. Eno je notorično znano, da niste nikdar radi plačali svojih obveznosti in hranili naše državno tožilstvo o vaših manipulacijah kup aktov. Za zadevo z menicami je moral prav gotovo tičati nekaj drugega.

Predsednik je pričel nato nadalje zasliševati Krištofiča, ki se je skušal razbremeniti krivde. Na vprašanje, zakaj so se po polomu v Mariboru preselili v Zagreb, pa Krištofič ni vedel odgovora.

Kaj pravi Kenda.

Kenda se je leta 1921 preselil v Maribor. Je oče dveh odraslih otrok. Kaznovan še ni bil. Trgovsko šolo je študiral na Dumaju. V življenju pa ni imel sreče. Med funkcionarji KEZ je bil najinteligentnejši. Ječa ga je popolnoma strla. Dve leti skoro je predsedel v Lepoglavi in bo moral po zagrebški obsodbi sedeti še 22 mesecev. Predsednik: »Kje ste se seznanili z Žunkovičem in pod kakšnimi pogoji ste sprejeli službo pri KEZ.«

Kenda: »Z Žunkovičem sva se seznanila v Mariboru. Čeprav je imel Žunkovič samo ljudsko šolo, toda imel je dober koncept. Pri zadruzi mi je poveril organizacijo zavarovalnih poslov. Ko sem mu svetoval zaradi navala prijav uvedbo 6 tedenske karentne dobe, me je ubogal. Po pogodbi, ki sem jo sklenil z njim, sem prejemal za svoje delo 2500 Din mesečne plače in 50% provizije čistega dobička. Nikdo izmed nas ni niti slutil, da bodo iz tega nastali milijoni. Pričeli smo sredi novembra in v januarju smo kasirali že po 200.000 dinarjev na dan. Delo nam je zrastle preko glave. Na moj nasvet smo poklicali strokovnjaka, da bi nam uredil posle, toda med tem nam je upravna oblast prepovedala poslovanje.«

Predsednik: »Kenda, povejte nam odkrito: koliko denarja ste odnesli?«

Kenda: »Če bi bil pobral to, kar mi je po pogodbi pripadalo, bi moral odnesti najmanj 2 milijona.«

Predsednik: Obtožba vam očita, da ste na lastno pest dvignili vsi trije vsak po 100.000 Din iz združne blagajne.

Kenda: »Res je. Denar smo potrebovali za nakup Šerečeve hiše.«

Predsednik: »Zakaj pa ste Ažbetovo tiskarno kupili vsi trije na svoje ime?«

Kenda: »Tako nam je svetoval notar. V tiskarni smo nameravali tiskati pravilnike in ostali propagandni material. Zne

sek 100.000 Din sem vrnil pozneje Združni blagajni.«

Zaslišani Kenda je nato opisal poslovanje zadruge in zatrjeval, da ni imel, vsaj on ne, namena prevare, ki mu jo očita obtožba. Akviziterji so pridno nabirali zavarovance, ljudje so se vse križem zavarovali. Prav tako zanimive so bile nadalje izjave izvedenca in upravitelja konkurzne mase g. dr. Šnuderla, ki je opisal poslovanje zadruge in manipulacije glavnih akterjev. V kratki dobi nekaj mesecev je zadruga kasirala nad 4 in pol milijona dinarjev, izplačala pa je jedva osmimo vplačanih premij za posmrtnine. O Kendi je dejal, da je »navihanelec«, o pokojnem Žunkoviču, da je bil »fenomenalen človek«, o Krištofiču pa, da je »tepček«.

Popoldanska razprava.

Pri popoldanski razpravi je državni tožilec v obtožnem govoru prikazal krivdo, da so obtoženci namenoma organizirali zadrugo in da so še iz vsega početka vedeli, da bo šla zadeva do gotove točke, potem pa se bo porušila. V blagajni je bil ugotovljen primanjkljaj okrog 300.000 Din, ni pa ugotovljeno, koliko so si posamezno prisvojili tujega denarja. Vztrajal je v celoti pri svoji obtožbi. V nad enournem obrambnem govoru pa je pobijal zagovornik g. dr. Rapotec obtožbo od točke do točke in prosil visoki senat, naj ne oprostimo samo njegovega klijenta Kende, marveč tudi Krištofiča obtožbe.

Sodba.

Po daljšem posvetovanju je predsednik g. dr. Tombak razglasil naslednjo sodbo: Krištofič in Kenda sta kriva v smislu obtožbe. Upošteva se zagrebško obsojbo se obsoja Krištofič na 7 let, Kenda pa na 9 let težke ječe; oba na trajno izgubo častnih državljskih pravic. V izrečeni kazni ni upoštevana že prestana kazen in pomilostitev, tako da bo Krištofič sedel še 3 leta, Kenda pa pet let. Glede krivde pri manipulaciji z menicami sta bila Volfond in Krištofič oproščena. Krištofič je kazen sprejel, Kenda si bo še premislil. Proti oprostitim razsodbi je državni tožilec vložil priziv.

Huda sodba je na Kendo in Krištofiča močno vplivala. Brez besed in vidno potrta sta zapustila razpravno dvorano. — Navzoča publika pa je obsodbo sprejela z zadoščenjem.

Kulturni dogodki

Ob koncertu dr. Romana Klasinca

Pri nas imamo že lepo število mladih ustvarjalnih umetnikov, med katerimi je nekaj takih, ki se po svojih izrazitih sposobnostih vidno izdvajajo. To dokazuje, da se naša glasbena kultura razvija, poživlja in napreduje. Po umetniški generaciji, ki še vedno častno vrši svoje kulturno-umetniško poslanstvo, prihaja sedaj še druga, mlajša generacija. Zavladala je tako razveseljiva razgibanost, ki nas navdaja z najlepšimi nadami za bodočnost.

Potrebno pa je, da naša javnost posveti vso svojo pozornost in ljubezen tudi takim mladim talentom, ki še niso v svojem razvoju dosegli vrhunec umetnosti in jim je treba na tej poti k cilju pomagati. Kajti jasno je, da se mora zahvaliti umetnik za svoj napredek in vzpon v prvi vrsti svojemu talentu, nič manj pa tudi svoji okolici, ki kaže zanj svoje trajno zanimanje in mu s tem pomaga naprej.

Med mladimi umetniki, ki so se kljub vsej malodušnosti okolice pogumno in polni idealizma z uspehom oprijeli dela na glasbenem področju, zasluži našo pozornost pianist dr. Roman Klasinec. Kot sin zdravnika dr. Antona Klasinca s Pragerskega, je obiskoval srednjo šolo v Mariboru. S svojimi klavirskimi nastopi na dijaških akademijah v gledališču in na produkcijah Glasbene Matice, je žel prva

priznanja. Takrat sta mu bila učitelja klavirja ga. prof. Deylova in g. prof. Frisch. Po maturi l. 1925 je nadaljeval študij na dunajski glasbeni akademiji, ki jo je dokončal l. 1929. Pouk v klavirju so mu dajali profesorji Hofmann, Sophier in Schiffmann. Vpisal se je za tem še na dunajsko univerzo, kjer je l. 1934. promoviral za doktorja filozofije.

Sedaj deluje kot profesor na glasbeni šoli Glasbene Matice v Mariboru. Kot pianist je sodeloval pri različnih koncertih na Dunaju in nastopal v zagrebškem radiu. Vse dosedanje sodbe kritikov so si edine v tem, da smemo v dr. Klasincu pričakovati pianista, ki bo izpolnil vse nade in želje našega mesta.

Ptujske novice

Ptujske komunalne zadeve

V četrtek 9. t. m. se je vršila prva redna seja mestnega sveta pod predsedstvom župana Dr. Remca. Kot zastopnik vlade je bil navzoč okrajni glavar g. Dr. Vidic. Pri poročilih mestnega predsednika je g. župan uvodoma omenil rojstni dan Nj. Vel. kraljice matere Marije in je pri tej priliki izrazil ljubezen in spoštovanje junaški družici velikega pokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, ter prosil člane mestnega sveta, da se v počastitev dvignejo s sedežev. — Nadalje prečita zahvalo ministrstva za notranje zadeve za izraze udanosti in vernosti Nj. Vel. kralju in kraljevskemu

domu, ki so se odposlali po sklepu zadnje seje. — Enako prečita zahvalo za pozdravni brzojav, ki je dospela iz kabineta predsedništva ministrskega sveta. — Z ozirom na izpremembo v vodstvu bratske Čehoslovaške države poudarja velike zasluge, ki jih ima tudi za osvoboditev našega naroda odstopiški predsednik Čehoslovaške države dr. Masaryk, ter pozdravlja obenem novega predsednika dr. Beneša, ki je velik prijatelj naše države. — Spomin dolgoletnega in požrtvovalnega borca za pravice našega naroda Franca Grafenauerja počasti občinski svet s trikratnim slavnostnim klicem. — Konečno je izrekel g. župan vsem darovalcem za božično obdarovanje revežev in brezposelnih, prav toplo zahvalo.

Poročila upravnega odseka: Soglasno se prizna krajevna potreba za podelitev gostilniškega dovolila Ljudevitu Kropju v Ptuj. — V upravni-gospodarski odbor meščanske šole se kot zastopnik določi Franc Alič. Nadalje se sprejme predlog, da se najemnikom, ki stanujejo v mestnih hišah, zniža najemnina. Obenem se odobri sklep odseka, da se izvrši popis stanovanj in pregled istih po članih upravnega odseka, da se ugotovi primernost najemnin. — V kritje primanjkljaja za prireditev kmetijsko-obrtnih razstave v preteklem letu, se soglasno odobri podpora v znesku 2000 Din. — Za predsednika odbora obrtnonadaljevalne šole se soglasno določi mestni župan dr. Remec. V odbor pa se določi kot zastopnik občine tudi Franc Širec. — Mestni svet soglasno sklone prepustiti tvrdki Pihler II. nadst. cerkve Dominikanskega samostana za dobo 5 let brezplačno na razpolago v svrhu ustanovitve obrata tkalnice. Tudi je občina pripravljena dati omenjeni tvrdki v dominikanskem samostanu v najem primerne prostore za pisarno in skladišče. — Predstojništvu cerkve Sv. Jurja v Ptuj se za honoriranje cerkvene glasbe ob priliki državnih in narodnih svečanosti, dovoli znesek 1800 Din. — V domovinsko zvezo se sprejme mestni župan dr. Alojz Remec z družino, in Josip Kajzersperger, krojaški mojster v Ptuj z družino vred. — Odobrijo se sklepi mestnega ubožnega sveta, glasom katerih se zviša nekaterim ubožcem podpora ter se tudi ubožni svet prav toplo zahvaljuje za darila ob priliki obdaritve ubožcev za božičnico. — Občinski svetnik profesor Alič prečita obširno in stvarno utemeljeno spomenico proti monopolizaciji učnih knjig, ter po podrobni utemeljitvi stavi predlog, zaprositi nadrejeno oblast 1. da se na tečaj o izdelavi šolskih knjig iz nacionalne skupine za narodne, srednje, in strokovne šole razveljavi; 2. da se kr. vlada radi škodljivosti in neumnosti monopolizacije šolskih knjig in učil, takoj loti spremembe zakona o učbenikih za narodne, meščanske, učiteljske in srednje šole z dne 27. IX. 1929 in 3. da se do izdaje novega zakona z dodatkom v finančnem zakonu za leto 1936-37 prepreči izvedba monopolizacije šolskih knjig. — Predlog se je soglasno sprejel. — Po javni seji se je vršila dolgo trajajoča tajna seja, na kateri so razpravljali o stanju mestne hranilnice, o raznih personalnih zadevah, ter o zaposlitvi policije pri javnih prireditvah.

Velik požar na dravskem polju. Pretekli petek okrog polnoči se je zaskrbelo nebo nad vasjo Sp. Jablane pri Cirkovcah. Pri posestniku Vincencu Potočniku je izbruhnil požar. Goreti je začelo gospodarsko poslopje in se je razširil ogenj na domačije posestnikov Antona Peršuha in Elizabete Ekart, ki so jim zgorela gospodarska poslopja z vsemi poljskimi pridelki in gospodarskim orodjem vred. Gasilci iz Cirkovcev, Dragonje vasi, Mihovcev in Šikol so prihiteli na kraj požara in se jim je posrečilo požar omejiti in ogneti pogasiti. Škoda je precejšnja in je precejšnja pri Potočniku na Din 30.000, pri Peršuhu na Din 25.000 in pri Ekartovi na 20.000 Din, skupaj 75.000 Din.

Kino. V sredo 15. in v četrtek 16. t. m. obakrat ob 20. uri se predvaja film »Smejal se boste«. V soboto 18. tm. ob 20. uri in v redeljo 19. t. m. ob 18.30 in 20.30 pa je na vrsti »Cigan baron«.

V vsako slovensko hišo **»Večernik«**!

Mariborske in okoliške novice

Sentpeterčani odklanjajo odcepitev od Košakov

Plenarna seja občinskega odbora v Košakah — Z veliko večino sprejet predlog proti odcepitvi — Demagogija nekaterih občinskih odbornikov

Včeraj popoldne je imel občinski odbor v Košakah svojo sejo, za katero je bilo med občani v Košakah in pri Sv. Petru veliko zanimanje. Glavna točka dnevnega reda je bila namreč zadeva odcepitve Sv. Petra od Košakov in ustanovitve samostojne šentpeterske občine. Sejo, ki so se je polnoštevilno udeležili občinski odborniki, je vodil župan g. Cerinšek. Uvodoma je župan poročal, da se je zadeva odcepitve Sv. Petra od zadnje seje občinskega odbora precej spremenila. Naglasil je, da je bilo uradno ugotovljeno, da je bil plebiscit pri Sv. Petru vsiljen in da so vsi Sentpeterčani, ki jim je pri srcu gospodarski napredek njihovega kraja, proti odcepitvi. Županovo poročilo je povzročilo med nekaterimi odborniki presenečenje in več komentarjev, ki pa jih je župan s stvarnimi argumenti v celoti zavrnil.

Občinski delovodja g. Janko Počec je

nato prečital predlog Sentpeterčanov, v katerem z dokazi pobijajo zahteve manjšine po odcepitvi Sv. Petra od Košakov s povdarkom, da je bila sedanja košaška občina komasirana vsestransko dobro premišljena in da predstavlja danes gospodarsko močno, administrativno dela zmožno in teritorialno smiselno zaokroženo upravno enotico. Ko je dal župan g. Cerinšek zadevni predlog na glasovanje, je glasovalo proti samo pet odbornikov, med njimi v prvi vrsti bivši minister g. Veserjak. Predlog Sentpeterčanov proti odcepitvi bivaše nekomasirane občine St. Peter in ustanovitvi samostojne šentpeterske občine je bil sprejet na seji z veliko večino glasov in z vsesplošnim odobravanjem. Občinski odbor je prepričan, da bo tudi merodajna oblast upoštevala želje večine in da bo zadeva o odcepitvi Sv. Petra od Košakov stavljenja z dnevnega reda.

Silvestrovanje naših pravoslavcev

Tudi letos so verniki pravoslavne cerkve praznovali Silvestrovo v kavarni Jadran. Ob zatonu pravoslavne leta, ki jim je prineslo mnogo lepih uspehov, so se zbrali letos v podvojenem navdušenju in njim se je pridružilo tudi veliko število prijateljev, tako da je bila okusno dekorirana in prostorna kavarna nabito polna. Požrtvovalni predsednik bratstva pravo slavni Slovencev v Mariboru g. Aleksander Pfeifer ni štedil s trudom in je v resnici pripravil dragim gostom izbran in pester večer, ki je potekal v veseljem pozabljenju na staro, in v pristrčnem pričakovanju Novega leta. Kavarniški orkester je neumorno igral ves večer. Spored je bil zelo zabaven in bogat. Krona sporeda pa je bila vesela opereta »Dijaka rubežen« v režiji g. Cirila Preglja. S toplimi simpatijami je družba sprejela tudi nastop tenorista g. Lukmana, ki

je lepo zapel več pesmi. Ko pa sta se oba kazalca srečala na dvanajsti številki, je veselo razpoloženje priklopelo do vrhunca. Ob nastopu novega leta je spregovoril prota g. Trbojevič. V svojih besedah se je spominjal našega blagopokojnega kralja, njegovega naslednika kralja Petra II. in vseh, ki so darovali svoje življenje na oltar svobodne Jugoslavije. Posebej toplo pa je sporočil svojim vernikom veselo vest, da bo že letos izročen božji pravoslavni hram v Mariboru svojemenu. S hvaležnostjo se je spomnil vseh, ki so pripomogli do uresničitve tega velikega načrta. Ob zaključku svojih izjav je želel prota g. Trbojevič vsem prav srečno Novo leto. Novo srečo v novem letu je želel v imenu Bratstva nato vsem navzočim predsednik gosp. Pfeifer. Njenim željam in voščilom se pridružujemo tudi mi.

V želodcu zaloga žeblicev

Snoči je prišla v mariborsko bolnišnico 34-letna zasebnica Marija Dobočnikova in tožila o hudih bolečinah v želodcu, češ, da je pojedla v samomirilen namenu 8 centimeterskih že zarjavelih žeblicev. Ko so jo vprašali po vzroku tega dejanja, je Dobočnikova dejala, da se ji je čisto zmedlo. Pred meseci jo je v Rušah napadel neki tamkajšnji mož, ki ter ji storil silo. Od takrat ni več mirna. Hotela je pohotneža tožiti, toda njene tožbe niso nikjer sprejele. Zato se je odločila za prostovoljno smrt, vendar pa ji namera ni uspela, kajti zdravniki ji bodo z operacijo rešili življenje.

Dr. Anton Hrovat 50-letnik. V nedeljo se je srečal z Abrahamom vodja ormoške bolnišnice, g. dr. Anton Hrovat. Dr. Hrovat, znan nacionalist in naprednik, deluje v Ormožu kot zdravnik že 22 let in je daleč naokoli znan, cenjen in priljubljen. K lepemu življenjskemu jubileju tudi naše iskrene čestitke. Še na mnoga!

Iz policijske službe. Policijski uslužbenec g. Josip Napast od tukajšnje mestne policije je premeščen k upravi policije v Ljubljani.

Iz kazniške službe. Za honorarnega zdravnika v tukajšnji moški kaznišnici je postavljen sreski sanitetni referent dr. Ivan Jurečko.

Bog daj srečo! Poročili so se te dni v Mariboru: Franc Kerle, kurjač državnih železnic, in Terezija Gril, tovarniška delavka, oba iz Studencev. — Franc Emeršič, Dajnкова 8, in M. Sever, postrežnica. — Franc Zmagaj, rudar, in Marija Tomič, zasebnica iz Slovenjgradca. — Jakob Rojko, posestnik iz Jareninskega dola, in Franciška Urger, kuharica, Aleksandrova cesta 33. — Pavel Cibej, čevljar, in Ivana Hribernik, posestniška hči. — Anton Cimperman, davčni priprav-

NAMEŠČENCI, POZOR!

V četrtek, 16. t. m. ob 8. uri zvečer bo v dvorani pri »Novem svetu« (Povodnik), Jurčičeva ul., javno zborovanje privatnih nameščencev. Dolžnost vsakega nameščenca je, da se tega zborovanja udeleži. Na tem zborovanju bodo poročali delegati Pokojninskega zavoda iz Ljubljane. Nameščenci, za naše pravice gre!

nik, in Frida Fink, strokovna učiteljica. — Valentin Vračko, mizar, in Katarina Lizi, tovarniška delavka. — Jože Skuhlec, zasebnik, in Alojzija Filipič, zasebnica.

Posestna sprememba. Kakor je že poročalo nedeljsko »Jutro« se bo Scherbaumov mlin v Kopališki ulici preuredil v tiskarsko poslopje. Omenjeni mlin je v to svrhu kupila za svoj obrat tukajšnja Mariborska tiskarna, ki bo takoj pričela z adaptacijo poslopja, za katero je dala 600.000 dinarjev.

Proračunska seja tukajšnjega okrajnega cestnega odbora je bila včeraj dopoldne. Izdatki novega proračuna znašajo 5.479.318 Din. Primankljaj izkazuje Din 2.048.834, ki se bo kril s 15% doklado na neposredne davke.

Problemi hišice št. 3. Mestna občina je kupila od tvrdke Pinter in Lenart hišico v Cvetlični ulici št. 3 za 19.500 Din. — Omenjena hišica, ki stoji zraven Pirčevega brivskega paviljona, se bo namreč v bližnjem času podrla in porušila. To je v zvezi z regulacijskim načrtom ob voglu Aleksandrove ceste in Cvetlične ulice.

Avtobusna proga Maribor-Ptuj se v smislu sklepa finančnega ministra proglaša za delno konkurentkinjo državne železnice, proga Maribor - Slatina Radenci pa za nekonkurentkinjo državne železnice.

Dehteče vijolice je našel sedaj sredi januarja pri Sv. Lenartu v Slovenskih

goricah pismonoša g. Alojz Pavlovič. Pomlad, ko bi morala biti najstrožja zima!

9689 rubežni in izvršb je bilo v preteklem letu pri tukajšnjem sreskem sodišču.

Izleti v Bolgarijo in Jugoslavijo. Da se preprečijo zlorabe in prepogoste prireditve v neprimernem času, je sklenila mariborska Jugoslovansko-bolgarska liga s centralo Bolg.-jugoslovanskih lig v Sofiji dogovor, da bodo odsej lige moralno in gmočno podpirale in priporočale drž. in samoupravnim oblastvom radi raznih ugodnosti samo tiste skupine in društva, ki bodo imela priporočilo pristojne bolgarske lige.

Razstava bolgarske grafičke v veliki kazinski dvorani je vzbudila v Mariboru veliko zanimanje, kar v polni meri tudi zasluži. Obisk je bil doslej precej dober. Razstava, ki jo je v okviru Bolgarskega tedna priredila Jugoslovansko-bolgarska liga v Mariboru, bo odprta še do vključno nedeljo 19. t. m.

O najnovejši bolgarski književnosti predava s skioptičnimi slikami v okviru mariborskega bolgarskega tedna prof. J. Šedivy v Ljudski univerzi v sredo, 15. t. m. Vsi prijatelji bolgarskega naroda iskreno vabljani!

Za koncert našega rojaka D. Romana Klasinca vlada v mestu in okolici veliko zanimanje. Sloves, ki si ga je kot izredno nadarjeni glasbeni talent priboril v težki konkurenci na klasičnih tleh dunajske glasbene akademije, opravičuje interes našega občinstva. Pričakujemo, da se bodo pri njegovem koncertu zbrali vsi, ki ga poznajo že od njegovih nastopov na dijaških akademijah v gledališču in vsi rojaki, ki se veselijo, da si je za svoj prvi nastop v domovini izbral baš Maribor. Koncert se prične v četrtek 16. tm. točno ob pol devetih v Grajskem kinu.

Klub kolesarjev in motociklistov »Pe-run« Tezno bo imel redni občni zbor v soboto, dne 25. t. m. ob pol 20. uri v gostilni Barič na Teznu.

Seja Jugoslovansko češkoslovaške lige. Odbor J. Č. Lige ima sejo v sredo, dne 15. t. m. ob 18. uri v Grajski kleti. Dnevni red: 1. Predavanje A. C. Nora iz Prage, dne 21. t. m. o češki literaturi. 2. Prireditve koncerta čelista Fr. Berke, dne 25. t. m.

I. vožnja s Hapagom na Kanarske otoke, v Maroko, Spanijo, Palma de Mallorca in na rivijero. Medtem ko vlada pri nas hladna in neprijetna zima, cveti na otokih in obalah v severni Afriki. Spaniji in na rivijeri pomlad, preje in lepše kakor drugod. Zato se vrši I. vožnja v letu 1936 v te kraje in ne nudi samo klimatičnih ugodnosti, ampak tudi izredno zanimiv spored: Izlet skozi Maroko od Casablanca preko Rabata, Meknesa in Feza v Tanger. Potovanje prične 20. febr. v Hamburgu in konča 9. marca v Villefranche ali v Genovi. Vozna cena od RM 340 dalje. Vse informacije, rezervacije kabin, nabava registriranih in vseh drugih valut najceneje pri oficijelnem potovalnem biroju Putnik v Mariboru, tel. int. 21-22, in v Celju, tel. št. 119.

Samo še dva dni Silvestrov spored v Veliki kavarni.

Dve mladi ponesrečenki. Te dni je med igro pred hišo v Rajčevi ulici 6 osemletna Zdenka Galunova tako nesrečno padla, da si je hudo poškodovala desno ročico. V bolnišnici so deklici desnico morali operirati. Včeraj je pri telovadbi v Studenčih padla 7-letna Kristina Kranjčeva in si zlomila desno roko v podlahti. Mlada poškodovanka se zdravi v bolnišnici.

Usodni padec. Včeraj popoldne je 47-letna posestnica Marija Tomažičeva pri Sv. Jakobu v Slov. goricah tako nesrečno padla po podstrešnih stopnicah, da je obležala z nevarno poškodovano hrbtenico. Ponesrečenka se zdravi v tukajšnji bolnišnici.

Vse šipe so razbili na hiši posestnika Friderika Gumzerja pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah. Očividno gre za maščevanje. Orožniki marljivo poizvedujejo za krivci.

14.500 dinarjev škode trpi trgovec Avguštin Štefan v Rogatcu, v čigar trgovino so vdrlí še neugotovljeni nepridipravitelji mu odnesli razne predmete v omejeni vrednosti.

Proti Abesincem! Tako je dejal 18-let-

GRAJSKI KINO Telefon 22-19

Samo še nekaj dni se predvaja velelitim, ki zadovolji vsakega kinoobiskovalca

„Sequoia“

To je mojstrsko delo, ki ga občuduje cel svet. Pride izborna veselotiga »Katja«. Szöke Szakall.

Kino Union. Do vključno četrтка »Pri belem konjičku«. Herman Thimig, Christl Mardayn, Theo Lingen.

Narodna gledališče

REPERTOAR.

Torek, 14. januarja ob 20. uri: »Bajadera«. Red A.

Sreda, 15. januarja ob 20. uri: »Plesni večer Katje Delakove. Izven.

Četrtek, 16. januarja: Zaprto.

Petek, 17. januarja: Zaprto.

V četrtek je gledališče radi koncerta dr. R. Klasinca zaprto.

Fritz Berger

Spored plesnega večera Katje Delakove, na katerem sodelujejo tudi njena plesna skupina, ugledna švicarska plesalka S. Weberjeva in znameniti dunajski plesalec Fritz Berger, je izredno zanimiv in pester. Na sporedu so solistični plesi, plesi v dveh ter skupinski nastopi F. Berger nastopi s plesom »Tiran«, s katerim je na dunajškem plesnem kongresu l. 1934. dosegel zlato kolajno. V osredju večera pa bo vsekakor duhovito zamišljena plesna groteska »Ko so Butalci razvili zastavo«. Vsega skupaj nastopi osem sodelujočih. Pri klavirju Mirko Trost. Bloki ne veljajo.

ni mizarski pomočnik Bogomir Lang s Frankopanske ulice in odšel z doma. Pravil je, da se gre boriti proti Abesincem. Doslej za fantom še nimajo nikaškega sledu.

Kako je na planinah. »Putnikova« poročila pravijo: Pesek: 4 pod ničlo, oblačno, 45 cm snega, smuka izborna. — Snorjev dom: 5 pod ničlo, mirno, megla, 25 cm novega pršica na podlagi 30 cm. Smuka idealna. — Smrekovec: 3 pod ničlo mirno, jasno, 25 cm novega snega na podlagi 30 cm, smuka izborna. — Peca: 1 pod ničlo, zelo oblačno, mirno, 60 cm južnega snega, smuka za silo.

Vremenske zadeve. Vreme se bo zopet poslabšalo in bodo nastopili severni zapadni vetrovi. V jasnih krajih bo ponoči mraz, v nižjih legah podnevi južno. V dveh, treh dneh morda sneg. Tako za-trjuje dunajska vremenska napoved.

Za Pomožno akcijo za siromašne sloje mesta Maribora so do sedaj darovali: Mestna hranilnica Din 5000, Elektrarna »Fala« 3000, Bratje Büdefeld 3000, Nabavljalna zadruga drž. uslužbencev 3000, Jugosl. Beiersdorf P. & Co. 3000, Kifmann Rudolf 2000, Tscheligi Josip 1500, Dr. Lipold Fran in Ivanka 1000, Suppanz Thea 1000, Dr. Pohl Mario 1000, Kogej Jakob 1000, Mastek Franjo 1000, Tavčar Anton 1000, Posojilnica Narodni dom 1000, Benko Josip 1000, Autoklub — Maribor 1000, Badl Katarina — Schaller Adela 1000, Dr. Tomažič Ivan, knezoškof 800, Jadranska zav. družba 600, »Unio« družba 500, Dr. Stamol Fran 500, Vošinek Václav 500, Plemelj Josip 500, Trpin Iv. 500, Zavarovalna družba »Feniks« 500, Friedl Josipina 500, Ing. Pengg Ivan 500, Paltauf Marija 500, Sprager Alojz 500, Nassimbenni Matija, Beljak 500, Spodnje štajerska ljudska posojilnica 500, Dr. Ploj Miroslav 500, »Putnik« — tujsko prometna zveza 500, dr. Rapotec Vinko (iz kazeenske zadeve) 500 Din.

Iz življenja in sveta

Duševna slika zločincev in anonimnih piscev

Grafologija me zelo zanima in sem pred kratkim obiskal našega slovenskega grafologa Karmaha. V današnjem članku imam namen ob razložiti njegovo delo. Ker me je zanimala najbolj duševna slika anonimnih piscev, zlasti še zločinskih, sem ga prosil, naj mi obrazloži svojo metodo. Pripomni mi, da je naloga grafološke znanosti proučavati predvsem duševno dispozicijo pisca, ali glavno je, da se grafolog po svoji individualnosti poglubi v individualnost pisca, ter da po tistih skritih odtokih duševne analize prouči smernice, po katerih naj bi pisec upravljal svoje bodoče življenje. V Karmahovo dobro moram pripomniti, da je on prvak med našimi jugoslovanskimi grafologi ter da do sedaj še noben jugoslovanski grafolog ni dosegel takih uspehov. Nekoč mi je neki prijatelj, tudi grafolog, rekel: »Kjer se nehajo naše analize rokopisa, začnejo šele Karmahove.« Prepričan sem se, da on res prav malo upošteva splošna pravila grafologije in stavi si je temeljem svojih sposobnosti, izrednega talenta, s pomočjo izredne prirodne inteligence, izvrstnega spoznavanja človeka in izredno sposobnostjo koncentriranja, svoja pravila, ki ga nikdar ne razočarajo. Naj preidem na vsebino najinega res zanimivega pogovora:

KARMAH RAZLAGA.

Anonimni pisec: Vzroki, ki potisnejo nekemu pero v roko z namenom, da naredi rokopis druge osebe, ali da se poslužijo svojega rokopisa, svoje ime pa zamolči, so kaj različni: osebno maščevanje, osebna korist, škodoželjnost. Vzrok je lahko tudi resnicoljubnost, toda ta kaže sliko boječnosti, mehkega zračja, na katerega se ne more oslanjati, če se dejanje razkrinka.

Navadno so anonimna pisma piscev, ki se poslužujejo tujega rokopisa, kratka in jedrnata. Pisec se boji, da ne pokaže v predolgi izpovedi, kake poteze preveč, ki bi ga utegnili izdati. Obratno pa so anonimni dopisi piscev, ki se poslužujejo lastnega rokopisa in zamolče le svoje ime, dolgi in raztegnjeni. Anonimni pisec popiše vse potankosti samo da temeljito očrni napadeno osebo in zanesljivo doseže svoj namen. Vsekakor pa sta sliki obeh vrst anonimnih piscev po rokopisih precej enaki. Povsod je podčrtana neka neprevdarnost, hitra odločitev, nepremišljenost, razburjenje, kar se mora predvsem upoštevati, če se anonimni pisec odkrije. Anonimni dopisi pa, na katerih je pisec tehtno in previdno delal, so tako zamotani, da moramo najprej poiskati vzrok, ki je napotil pisca na tako pot. Vzrok tiči običajno v vsebini dopisa samega; zato zadostuje psihološka analiza anonimnega dopisa, da najdemo točko vzroka, na kateri sloni to nečastno delo. Ako smo torej našli vzrok, rečimo maščevalnost, in da je rokopis tako natančno ponarejen, da bi lahko z gotovostjo prvega vtisa, sklepal na neko določeno osebo, ki je morda igrala nekoč v našem življenju kakršnokoli vlogo, ne sumničimo prerano. Naleteli smo mogoče kriv; rokopis osumljene osebe se v površini ujema s posameznimi potezami rokopisa. Vprašanje je, ali je osumljena oseba imela interes na tem anonimnem pisanju, ali je vzrok dopisa v zvezi s to osebo. Ne kaže nam drugega, kakor potezo za potezo kopirati, po potrebi povečavati ali zmanjševati, napraviti fotografski posnetek in nadaljevat razčlenjenje. Zapomnimo si: noben rokopis ni tako ponarejen, da bi ga vsaj v eni točki ne bilo mogoče razpoznati. Samo če je anonimni dopis kopiran po rokopisu osebe, katero hoče pisec osumiti dejanja in, ki je spravila morda tudi dana nepravdo smer iskanja, je delno pravilen.

Toda tudi v tem primeru bo fotografska plošča oddala spodnje poteze, poteze kopiranja, medtem ko oddajajo poteze, ki so bile prostoročno potegnjene po površini kopiranih potez, na plošči videz priplepenosti.

V svoji praksi sem imel primer, ko je anonimni pisec z vso rafinirano ostjo ponaredil rokopis neke tretje osebe. S tem dopisom je potegnil v afero popolnoma nedolžno osebo, sam pa je vlekel koristi, zaradi katerih se je bil lotil dela. A prišlo je drugače! Anonimni dopis smo fotografirali in plošča je res oddala negativ dvojne pisave: prvotne poteze kopiranja in naknadne poteze prostoročnega potegnjenja po površini kopiranih potez. Ko se je tako izpričala nedolžnost osumljene osebe, se je tudi našel vzrok, ki je neposredno kazal na pravo osebo tega dejanja.

Duševnost anonimnih piscev je običajno zelo nizka. Dekle se je poslužilo anonimnega dopisa iz ljubosumnosti. Ljubosumnost je že del živčne manjvrednosti in neodpornosti. V dekletovi duši se je porajalo nezaupanje, lastno nezaupanje proti ljubeči osebi, pa je izrabila v anonimnem dopisu. Dejanje se je razkrilo. Nje same niso mogli klicati na odgovornost s polno obsodbo in obsojanjem, ker v trenutku, ko je pisala usodno anonimno pismo, ni imela sebe, še manj svojih čustev v polni oblasti.

Častihlepje se je poslužilo anonimnega dopisovanja, da doseže svoj namen in se dvigne v karijeri. V najboljšem primeru je osebi sreča naklonjena, anonimni pisec ostane nerazkrit. Nova naloga pa zahteva tudi fiktivnih zmožnosti, častihlepje samo pa zahteva vedno višji vrhunec. Kaj kmalu se pokažejo vrzeli v znanju človeka, ki sili v ospredje, momentano sledi padec z vrhunca slave in kariere in tak lom ga navadno duševno uniči. Tudi struna slavohlepnosti počni v njegovi notranjosti, mesto nje nastopi bojazn in strah.

Maščevanje je vodilo osebo do anonimnega pisanja. Kako težke posledice je lahko imelo anonimno pismo proti nedolžni osebi! Recimo, da je anonimni pisec dosegel svoj namen, ostal nerazkrinkan po zaslugi in dobroti osumljenca. Če ima anonimni pisec le trohico časti, bo skušal popraviti to napako. Če pa gleda vse težke posledice svoje maščevalnosti in se morda celo raduje svojega podlega dejanja, pozablja, da si autosugestivno iz dreva v dan vceplja v svojo notranjost radost nad tem maščevanjem, s tem pa kliče maščevanje prirode na sebe samega. Dokazano je, da si človek sam, svojevoli, to je autosugestivno, ali zida srečo, ali koplje grob.

Hvala znanosti in uvidevnosti vseh inteligentov je, da se danes poslužujejo vseh mogočih poti, da razkrinkajo predčasno, preden rode zle posledice gnusna in podla dejanja anonimnega dopisovanja.

ZLOČINSKA NAGNENJA IN ROKOPISI ZLOČINCEV?

Tudi ti se ostro razlikujejo med seboj! Poglejmo rokopis mesnosti in pohote Vlečejo se kot testo, poteze so brez gorkote in veličine. V duši ni prostora za premislek, zato so taki rokopisi brez vsake duševne lepote. Poteze rokopisa takih oseb ne žive, temveč medseboj potuhnjeno govore, iskaje že na samem papirju novih žrtev.

Poglejmo tatove, goljufe. Največkrat so taki rokopisi majhni, ker so tudi pisci duševno majhni. Njih duše se plazijo po temi in iščejo stranpoti. Značilnost v rokopisih svedrovcev in vlomilcev je, kako skušajo z neko predrznostjo izvesti svoj načrt, rinejo z neverjetno naglico že na papirju h koncu. Poteza potiska potezo, rokopisi vlomilcev in svedrovcev specialistov, pa so navadno predrzni in veliki, samo žeparji in lovci imajo manjše rokopise.

Rokopisi prevdarnih špekulantov in izkoriščevalcev so zaviti. Hotenje priti z zvijačo in z besedami do svojega namena, se zrcali v rokopisu v čestih vijugah in neokusnih ovijalkah. Rokopisi moril-

cev in ljudi, katerim nobeno dejanje ni pregnusno, katerim nobeno dejanje ne seže v notranjost in jim je duševnost zakrknjena od zgodnje mladosti, so običajno leseni, sekani; inteligentnejši pa se najraje poslužujejo tipografije. Manj inteligentni izbirajo svojevrstne rokopise in menjajo pravilnost črk, vendar brez vsakega razburjenja in oklevanja, s pravim optimizmom in hladnokrvnostjo.

Kakšna je duševnost teh tipov? Nekateri so se že rodili s temi nagnjenji. Že pri otroku, ko nit še ne razlikuje dobrega od zla, se porajajo ta nagnjenja. Vzgoja ima tu svojo nalogo, da štiti, varuje in jim kaže pravo pot. Okolščine in ljudi, ki jih srečuje, sprejema otrok v sebe z neverjetno prirodno inteligenco.

Poznal sem dečka dobrih staršev, še izza šolskih klopi. Začel si je izposojevati radirke in svinčnike, a jih ni bilo več na izpregled. Polagoma si ni več izposojeval, začel je krasti. Starši so ga svarili in res se je fant izpametoval in bil kasneje vzor učenca. Dovršil je šole, dobil zaupno mesto tajnika, a čudno: v najboljših življenjskih okolščinah je zapadel svojemu tatinskemu nagnjenju. Njemu kaj takega ni bilo potrebno; imel je lepo plačo, podedoval je veliko posestvo in vendar! Tožil in priznal mi je vse sam. Nastalo škodo je povrnil, opustil odgovorno in zapeljivo mesto, se osamosvojil ter se posvetil popolnoma kmetijstvu. Sedaj ni imel več prilike, da bi moglo njegovo prirojeno nagnjenje pognati opasne korenine. Danes je mož poštenjak, živi mirno in pravi, da mu je največja sreča, ker je pravočasno izpregledal, se ognil svojevoli vseh izkušnjav in priložnosti ter z delom in odpornostjo svojih duševnih sil premagal prirojeno tatinsko nagnjenje.

Rokopisi takih tipov so omahujoči, brez sile in volje.

Drugi so vzgojeni v taki okolici. Še mladim se vsadi delamrznost, ki pa je podlaga za druga nagnjenja: tatinstvo, goljufijo, in postopoma do dna. Tudi privzgojenost takih tipov se da dobro razločevati v rokopisih. Taki rokopisi so nesamostojni, tudi vsebinsko kopirani, brez vsake odpornosti. Poteze rokopisa

niso omahujoče, vendar delajo vtis, kakor da iščejo posamezne poteze in črke opore. Kakor neprivezana trta slone črke na papirju. In ta, takorekoč privzgojena nagnjenja, je najlažje popraviti. Ne morda s kaznijo ali grajanjem, marveč z lepo besedo in polnim zupanjem, krenejo taki ljudje najprej na pravo pot. Zaposliti ga, dati mu dela in tako zaposlenega potegniti v življenjski tok. Tako bo najprej in najtemeljiteje izpregledal opolzko pot preteklosti ter vztrajal z voljo in veseljem na poti čiste vesti in poštenega dela.

Tretji najtežji tip so prirojeno vzgojeni zločinski tipi. Ti so se takorekoč že rodili kot tatovi, vzgoja in življenjske okolščine so še podpirale to nagnjenje. Taki tipi so nepopravljivi. Morda se spravijo za nekaj časa iz stran poti, toda nepoboljšljivi se vračajo na policijo, s policije na sodnijo, spet v prostost, od tam zopet za zamrežena okna. Take ljudi bi bilo najbolje obdržati vse življenje pod nadzorstvom. S trdim delom in strogim nadzorstvom bi jih bilo treba prisiliti na stalnost. Kako potuhnjeno se pokore včasih, tako, da dobi človek vtis najgloblje kasanja in trdne volje, da se poboljšajo. Ko pa začutijo spet prostost, se z nekim maščevanjem in odporom vržejo nazaj propadu naproti. Sedaj jim nobeno dejanje ni več grešno. Z bolnim fanatizmom, z domišljijo, da se jim je vse življenje godila samo krivica in da se morajo zato maščevati, drevijo vedno globlje in globlje.

Rokopisi takih tipov so rezki, brez vsebine in toplote. Psihološko-vsebinsko so navadno kratki, oni ne pišejo radi, raje govorijo o svojih načrtih in kujejo nove s svojimi enako vrednimi prijatelji.

Še zadnji tipi so, ki pa deloma niso odgovorni za svoja zločinska dejanja. Recimo, ta krade, ker je lačen in mu nobeden ne pomaga. Drugače miren človek mori, ker mu maščevanje pripelje na pot človeka, ki je morda v davni preteklosti zgrešil v njegovem življenju usoden preokret. Rokopisi takih tipov so bolešno govoreči, vsebinsko zelo dolgi, sami sebe obsojajoči in braneči hkrati.

Taka bi bila glavna analiza duševne slike zločinskih in anonimnih piscev.

Gospodarsko življenje

Akcija dolžnikov

V nedeljo 12. t. m. je bil v tukajšnji kolodvorski restavraciji sestanek kmetijskih referentov. Sestanek je sklical predsednik tukajšnje podružnice Kmetijske družbe dr. Stanko Kovačič. V okviru obravnav se je sprožilo tudi vprašanje glede akcije dolžnikov in se je v zvezi s tem razvila živahna ter korista debata. Posamezni komentarji so bili dokaj zanimivi in poučni. Kot konkretni rezultat debate se je izluščil sklep, da je edina rešitev vprašanja dolžnikov v močni, čvrsto povezani organizaciji vseh prizadetih, ki združuje pripadnike vseh stanov, položajev in poklicev. Le na ta način bo mogoče doseči zaželjene uspehe, kakor so jih na pr. dosegli vlagatelji s svojo organizacijo. Tudi se je v zvezi s tem napravil sklep, da se v Mariboru osnuje takšna organizacija dolžnikov ter se je v ta

namen izvolil po ljubljanskem zgledu poseben pripravljalni odbor društva dolžnikov. Interesnejše v tem vprašanju se lahko obračajo na g. dr. Kovačiča v Počehovi, pripravljatelj odbora Društva dolžnikov v Ljubljani, Škrabčeva ulica 9, ali pa g. F. Kranjca, Maribor, Koroščeva 7 II. Čim bodo zadevna pravila oblastveno potrjena, se bo vršil ustanovni občni zbor, o čemer bodo svoječasno zainteresirane pravočasno obveščeni.

Težka odločitev.

Kandidat (za zakon pri posredovalcu): Zopet prihajam k vam.

Posredovalec: Ste se torej odločili za nevesto s 100.000 Din?

Kandidat: Samo napol.

Posredovalec: Kako napol?

Kandidat: Za 100.000 Din že, za dekle pa še ne.

Spominjajte se CMD

Mali oglasi

Razno

SPALNICE, JEDILNICE,

kuhinjske opreme, stole vseh vrst za takojšnje dobave z jamčeno kupite pri Novaku, Vetrinjska 7 Koroška 8 4285

IŠČE SE KAPITAL

okoli Din 100.000 radi povečanja podjetja, dam event, tudi službo. Ponudbe pod »Prvo vrstno jamstvo« na upravo »Večernika«. 199

Službo dobi

TEKAČICA

za trgovino se sprejme. Naslov v upravi »Večernika«. 198

Posesti

POZOR!

Na prodaj nova, zidana hiša v Kralj-Matjaževi ulici. Vpraša se v mizarstvu Horvat, Studenci. 197

Sobo odda

ODDAM SOBO.

veliko in svetlo, lepo opremljeno, boljšemu gospodu v Strassmajerjevi ul. 28-II, stanovanje 9. 4

OPREMLJENO SOBO

oddam. Barvarska 3, vprašati pri Hrastu. 205

Stanovanje

GOSPODA

sprejem na hrano in stanovanje, Aleksandrova cesta 64 pri Lešniku. 206

GOSPODA

sprejem na hrano in stanovanje, Vrbanova 28, prtiličje, desno. 202

Teletina

se bo prodajala v sredo 15. januarja kilogram a Din 4.— do 5.— na zadni stojnici nasproti Tscheligi pri mesarju

Karl Weitzlu